

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת נדרים

דפים סד - סט, פרשת ואתחנן תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

סדף סד - סו

*במה פותחין. *המעשים בשלום בית. הדרן!

א. במה פותחין לאדם להתיר את נדרו 1. כבוד אביו ואמו לרבי אליעזר פותחין ולחכמים א"כ יפתחו לו בכבוד המקום ולא יהיו נדרים והיינו שאינם ניתרין יפה או שלא ישאל לחכם, ומודים דבמה שבינו לבין הוריו פותחין דלא ישקר ואיכא שאר נדרים. 2. לר"א פותחין בנולד כגון נדר מפלוני ונעשה סופר או מבית שנעשה ביכ"נ דיליף מקרא כי מתו כל האנשים דמשה. ורבנן אסרי דהתם זהו דתן ואבירם והם לא מתו אלא ירדו מכנסיהם דארבעה חשובין כמת עני מצורע סומא ומי שאין לו בנים. 3. המודר הנאה מחבירו אין מתירין לו אלא בפניו דילפינן ממשה שהוצרך להתיר את נדרו במדין, ומייתי שצדקיהו ראה את נבוכדנצר אוכל ארנבת חיה ונשבע שלא יגלה וסנהדרין התירו לו ובגלל שהיה שלא בפניו נענשו. 4. אמר קונם שלא ישא פלונית שאביה רע וא"ל מת או עשה תשובה וכן בית עם כלב ונחש, לא הוי נולד דנעשה כתולה נדרו בדבר וא"צ שאילה או שהתברר שנדר בטעות, וכן קונם שאני נושא פלונית כעורה והרי היא נאה דהוי טעות ולאידך קשיא אמאי איצטריך למיתני. 5. לר"מ פותחין מן הכתוב בתורה שעובר על לא תקום לא תשנא ואהבת לרעך כמוך וחי אחיך עמך. 6. פותחין לאדם בכתובת אשתו, וכמעשה דר"ע חייב אדם לשלם ארבע מאות דינרין שזו היתה כל ירושתו וא"ל שאפילו אם הוצרך לשלם הכל ולמכור את שיער ראשו בכדי לאכול היה מחוייב. 7. פותחין בשבתות ויו"ט בראשונה אמרו שמותר רק בימים אלו עד שר"ע לימד שנדר שהותר מקצתו הותר כולו, וכן באוסר עצמו מכולם והותר אחד מהם הותר כולם משא"כ באמר קרבן דצריך פתח לכ"א, וכן קונם יין שהוא רע למעים וא"ל שמיושן יפה ובצל רע ללב וכופרי יפה הותר לכולן. 8. פותחין בכבוד עצמו שיאמרו שרגיל לגרש נשותיו ובכבוד בניו שיאמרו שהן בנות גרושה. 9. נדר טעות מותר כגון כעורה ונמצאת נאה, ולרבי ישמעאל אפילו כעורה ונעשית נאה מותרת וכמעשה שאמר בני מזאת נדרת והתירה.

ב. המעשים בשלום בית 1. רבי ישמעאל צווה לייפות בת ישראל ונתן לה שן זהב משלו כדי להתירה לדודה, ובכה ואמר בנות ישראל נאות הן אלא העניות מנוולתן, וכאשר מת הספידוהו בנות ישראל אל רבי ישמעאל בכינה המעלה עדי זהב. 2. בעל אמר לאשתו קונם אם לא תטעימי תבשילך לרבי

יהודה ולר"ש, ר"י טעם מק"ו דבכדי לעשות שלום בין איש לאשתו שם שנכתב בקדושה נמחה על המים, ור"ש לא טעם דאמר ימותו כל בני אלמנה ואל יזוז ממקומו כדי שלא תתרגל לנדור. 3. קונם שתירקי על בגדי רשב"ג, ונתן לה לירוק על בגדו ונתקיים רצונו שתבזהו. 4. קונם עד שתראי לרבי ישמעאל דבר יפה שבך. ראשה היה סגלגל, שיערה אניצי פשתן, עיניה טרוטות, אזניה כפולות, חוטמה בלום, שפתותיה עבות, צוארה שקוט, כריסה צבה, ורגליה רחבות, והתירה כיון ששמה לכלוכית ונאה לה. 5. בן בבל נשא בת א"י ובישלה לו שני עדשים במקום שתי רגלים ולמחרת בקש סאה וקבל, ובקש בוציני והביאה לו נרות וא"ל שתשבור על ראש הבכא ועשתה כן לבכא בן בוטא ואמרה לו כך צווני בעלי, ובשכר זה בירכה שיהיו לה שני בנים כמוהו.

הלכן עלך פרק תשיעי!

פרק עשירי – נערה המאורסה

צדקה סז – סט

הפרת נערה מגין והקושיות. האיבעיות בהפרת האב והבעל.

א. נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה וצריך ששניהם יפרו בבת אחת, וילפינן לרבה שנאמר ואם היה תהיה לאיש ולר"ש שנאמר בין איש לאשתו ביו אב לבתו. והקושיות לרבה 1. אין לומר שמדובר בנשואה דכתיב בה קרא אחרינא או הויה משמע קידושין, ולא אתי למימר שאין הבעל מיפר בקודמין דממילא שמעת מינה. 2. אין לומר שהאב לחודיה מיפר דא"כ א"צ קרא לנדרה בבית אביה משום דאתי בק"ו מארוסה. 3. נימא אם האב היפר צריך את הארוס אבל ארוס א"צ את האב להפר מלבד אם הקים, דא"כ א"צ קרא לנשואה דאתיא בק"ו מארוסה, ולא אתי שאין הבעל מיפר בקודמין דמינה שמעינן הא דארוס מיפר בקודמין זהו משום שותפותו של האב. 4. קרא בין איש לאשתו אתי שהבעל מיפר נדרים שבינו לבינה, ולר"ש ואם היו תהיה אתי להקיש קודמי הויה שניה כדלקמן.

ב. האיבעיות בהפרה של האב והבעל 1. האם הבעל גיזי או קליש, והמקרה כגון שנדרה משתי זיתים ורק הארוס היפר ואכלתן האם לוקה, ומייתי ברייתא שכאשר מת הבעל נתרוקנה רשות לאב זהו אם קודם שמת הבעל לא שמע או היפר או שתק ומת בו ביום ולא אם שמע וקיים, שמע אביה והפר ומת ואח"כ שמע הבעל לא נתרוקנה רשות לבעל כיון שמפר רק בשותפות, ואם אביה שמע והיפר והבעל מת לפני ששמע לב"ש חוזר האב ומיפר את חלקו של הבעל דס"ל מיגזי גיזי ולב"ה אינו יכול להפר ש"מ דקסברי מיקלש קליש. 2. אפשר להשאל על ההקמה ולא על ההפרה, ואם הקים פעמיים ונשאל על הראשונה חל השני. 3. אמר קיים ומופר ותחול ההקמה רק אם תחול ההפרה, ומייתי דהאומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים לר"מ תפוס לשון ראשון ולרבי יוסי דבריו קיימין, והכא אפילו ר"מ מודה בהפרה דחלה כיון שתלה בה. 4. קיים ומופר לך בבת אחת, כל שאינו בזא"ז אפילו בבת אחת אינו. 5. קיים לך היום האם כאילו אמר שיהא מופר למחר, ואת"ל דצריך לומר להדיא מה הדין באמר האם הוי כאומר מהיום שיהא מופר למחר, ואת"ל שמקיים מה הדין בקיים שעה אחת האם זהו כאומר מופר לאחר שעה או הרי לא אמר כן, ואת"ל שאינו מופר מה הדין באמר להדיא שמופר לאחר שעה האם נחשב שהקים או לאו כיון שכל היום בר הקמה והפרה, ומייתי מאשה שאמרה שתהא נזירה ובעלה אמר ואני אינו יכול להפר ש"מ הואיל וקיימו קיימו ולא אמרינן שהקים לה רק לשעה, ודחי דבאמירת ואני הוי כאילו אמר קיים לך לעולם.

- א. טעמא דרבא 1. דכל אחד יפתח לעצמו. 2. כיון שפותחין במצוה אחת.
- ב. אין מתירין שלא בפניו 1. הטעם מפני הבושה או החשד. 2. נפ"מ מה שלא לצורך חבירו או שמודיע לו. 3. בפניו, בע"כ מתירין ולהנאתו אין מתירין.
- ג. הלכתא בהתיר 1. דיעבד הותר, מצדקיהו וסנהדרין. 2. לראב"ד לא הותר, והראיה שנענשו.
- ד. טעמא דר"מ בכעורה דאינו נדר 1. נעשה כתולה נדרו בדבר. 2. שכבר מת ונדר טעות.
- ה. לא אמרינן גבי כעורה מה הדין אם נמצאת נאה 1. דאדם רע עשוי לעשות תשובה, משא"כ כעורה. 2. באומר כל זמן שהיא כעורה.

שאלות לחזרה ושינון

פרק תשיעי - רבי אליעזר

דף סד - סו

- א. במה פותחין לאדם להתיר את נדרו (8)
- ב. המעשים בשלום בית (5) הדרין!
פרק עשירי- נערה המאורסה

דף סז - סט

- א. מנין לנערה המאורסה שאביה ובעלה מפירין נדריה והקושיות (4)
- ב. האיבעיות בהפרה של האב והבעל (5)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

☛ ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~147~

המערכת